Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на вътрешните работи	**Нормативен акт:** Проект на Решение за приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за омбудсмана
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Дора Згуровска, началник отдел „Международно-правни въпроси“, дирекция „Европейски съюз и международно сътрудничество“ Венета Борикова, юрисконсулт в отдел „Международно-правни въпроси“, дирекция „Европейски съюз и международно сътрудничество“	**Телефон и ел. поща:** Тел.: 02/982 2 38 26 ел. поща: dazgurovska.14@mvr.bg Тел: 02/982 23 419 ел. поща: VVBorikova@mvr.bg

Координацията на подготовката на Република България за прилагането на новото законодателство в рамките на Пакта на Европейския съюз за миграцията е убежището е комплексен процес, изискващ стратегически, практически и нормативни мерки на национално ниво, които да опосредят ефективното прилагане включените в Пакта нормативни актове. Пакта влиза в сила през юни 2026 г. , което обуславя особената важност останалите неизпълнени мерки по План за изпълнение в Република България на Пакта на ЕС за миграцията и убежището (12 декември 2024 г. – 12 юни 2026 г.) и Актуализирания план за периода 1 юли 2025 г. – 12 юни 2026 г. да бъдат реализирани в срок. В изпълнение на мярка 9.1.2. от Плана за изпълнение в Република България на Пакта на ЕС за миграцията и убежището (1 юли 2025 г. - 12 юни 2026 г.), проектът на ЗИД на Закон за омбудсмана, с който се регламентират новите функции на омбудсмана като национален механизъм за наблюдение за спазване на основните права, следва да бъде финализиран и внесен в Народното събрание до края на 2025 година.

Към настоящия момент Република България е изготвила всички задължителни стратегически и нормативни документи за държавите членки, а именно:

- **План за изпълнение в Република България на Пакта на ЕС за миграцията и убежището (12 декември 2024 г. – 12 юни 2026 г.) и Актуализиран план за периода 1 юли 2025 г. – 12 юни 2026 г.;**
- **Национален план за действие при непредвидени ситуации в областта на международната закрила;**
- **Национална стратегия за управление на миграцията и убежището за периода 2025–2030 г.;**
- **Решение за участие в годишния солидарен резерв на ЕС и за презаселване на граждани на трети държави за периода 2026–2027 г.**

Дефиниране на проблема:

В оставащите месеци до 12 юни 2026 г. следва да се осигури практическото прилагане на разпоредбите на Пакта, като една от основните задачи е осигуряване на правна регламентация на Национален механизъм за наблюдение за спазване на основните права по време на процедурите за скрининг и за разглеждане на молби за убежище на границата, която да предвиди новите правомощия на омбудсмана, като Национален механизъм за наблюдение.

Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1.

Необходимост от промени в националното законодателство с цел осигуряване на прилагане на национално ниво на Пакта за миграцията и убежището.

На 11 юни 2024 г. е приет Пакта за миграцията и убежището - система от нови правила за управление на миграцията и създаване на обща система за убежище на равнище ЕС. Те се основават на предишни предложения за реформи в областта на миграцията и ги изменят, като предлагат всеобхватен подход, насочен към укрепване и интегриране на основните политики на ЕС в областта на миграцията, убежището, управлението на границите и интеграцията. Правилата са предназначени за управление и нормализиране на миграцията в дългосрочен план, като осигуряват на държавите от ЕС гъвкавост за справяне с конкретните предизвикателства, пред които са изправени, и необходимите гаранции за защита на хората в нужда.

Пактът ще започне да се прилага през 2026 г. Това гарантира, че като държава членка на ЕС, България има силни и сигурни външни граници, правата на гражданите са гарантирани, а в по-общ план - нито една държава от ЕС не е оставена сама под натиск.

Проблем 2.

Гарантиране на надеждни и сигурни външни граници на Република България и в по-широк план на Европейския съюз.

Правилата, които уреждат граничния контрол на лицата, които пресичат външните граници на държавите членки на Съюза, са установени в Регламент (ЕС) 2016/399 (Кодекс на шенгенските граници) на Европейския парламент и на Съвета. Въпреки прилаганите мерки за наблюдение на границите, Република България може да се сблъска с неразрешено преминаване на границата от граждани на трети държави, които избягват граничните проверки.

Проблем 3.

Осигуряване на ефективното наблюдение при преминаването на външните граници, предвидено в член 77, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Следва да се въведат допълнителни мерки за справяне със ситуации, в които граждани на трети държави са заловени във връзка с неразрешено преминаване на външните граници или са свалени на брега след операции по търсене и спасяване, както и в които граждани на трети държави

отправят молба за международна закрила на граничен контролно-пропускателен пункт, без да отговарят на условията за влизане.

Проблем 4.

От съществено значение е да се гарантира, че в тези ситуации гражданите на трети държави ще бъдат подложени на скрининг, за да се улесни правилното установяване на самоличността им и да се даде възможност за ефикасното им насочване към подходящите процедури, които в зависимост от обстоятелствата, може да бъдат процедурата за предоставяне на международна закрила или процедури, съобразени с *Директива 2008/115/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни*. Скринингът на тези граждани на трети държави следва да допълни безпрепятствено проверките, които се извършват на външната граница, или да компенсира факта, че такива проверки не са били извършени при преминаването на външната граница.

Проблем 5.

Осигуряване на спазването на основните права на човека по време на процедурата по скрининг.

За да се гарантира спазването на правото на ЕС и на международното право, включително на Хартата на основните права на ЕС, по време на скрининга всяка държава членка следва да предвиди механизъм за наблюдение и да въведе подходящи гаранции за неговата независимост, като например спазване на Парижките принципи, приети с Резолюция 48/134 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 20 декември 1993 г., Принципите от Венеция, приети от Венецианската комисия на нейното 118-о пленарно заседание на 15 и 16 март 2019 г., Резолюцията на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 28 декември 2020 г. относно ролята на омбудсмана и институциите на медиатора при насърчаването и защитата на правата на човека, доброто управление и върховенството на закона и Факултативния протокол към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, приет на 18 декември 2002 г. по време на 57-ата сесия на Общото събрание на Организацията на обединените нации с резолюция A/RES/57/199 (наричан по-долу „Факултативният протокол“).

Проблем 6.

Регламентиране на Национален механизъм за наблюдение за спазване на основните права по време на процедурите за скрининг и за разглеждане на молби за убежище на границата.

При формиране на подхода за правна регламентация на Национален механизъм за наблюдение, следва да се използват вече съществуващи национални механизми за наблюдение на основните права в съответствие с изискванията на чл. 10, пар. 2 от *Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817 (Регламента за скрининг), където:*

„….Националните омбудсмани и националните институции по правата на човека, включително националните превантивни механизми, създадени съгласно Факултативния протокол, участват във функционирането на независимия механизъм за наблюдение и могат да бъдат определени с оглед изпълнението на всички или на част от задачите на независимия механизъм за наблюдение.“

Механизмът за наблюдение, предвиден от Република България, както и от всяка държава членка на ЕС, следва да обхваща по-специално спазването на основните права във връзка със скрининга, спазването на приложимите правила на ЕС и национални правила във връзка със задържането, както и спазването на принципа на забрана за връщане.

Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване

Мониторингът на спазването на основните права в контекста на осъществяваните от държавата правомощия в близост до границите е ключов основен елемент и средство за защита на основните права. Ефективната и независима система за наблюдение на спазването на основните права има превантивен характер, тъй като намалява риска от нарушения на основните права. Тя също така подобрява защитата на основните права на гражданите, чрез засилване на тяхното съблюдаване, както и на вече съществуващите гаранции за защита и предоставяне на експертни съвети, когато е необходимо.

Мониторингът също така подпомага вътрешните разследвания на обвинения срещу публични органи, като предоставя обективни, основани на доказателства и безпристрастни анализи и докладване. Това подобрява прозрачността и отчетността и по този начин повишава доверието в публичните органи.

На основание чл. 10 от Регламента за скрининг (Регламент (ЕС) 2024/1356) и член 43, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза:

Всяка държава членка предвижда независим механизъм за наблюдение в съответствие с изискванията, посочени в настоящия член, който:

а) осъществява наблюдение на спазването на правото на Съюза и международното право, включително Хартата, по-специално по отношение на достъпа до процедурата за предоставяне на убежище, принципа на забрана за връщане, висшите интереси на детето и съответните правила относно задържането, включително съответните разпоредби относно задържането в националното право, по време на скрининга; и

б) гарантира, че обосноваите твърдения за незачитане на основните права във всички съответни дейности, свързани със скрининга, се разглеждат ефективно и без ненужно забавяне, предприемат, когато е необходимо, разследвания на подобни твърдения и наблюдават хода на тези разследвания.

Посочения проблем не може да се реши в рамките на съществуващата нормативна уредба на национално равнище чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

За този проблем не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях.

Цел 1.

Доразвиване на политиката с оглед извършване на проверки на лицата и ефективното наблюдение при преминаването на външните граници, предвидени в член 77, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) - следва да се въведат допълнителни мерки за справяне със ситуации, в които граждани на трети държави са заловени във връзка с неразрешено преминаване на външните граници, свалени са на брега след операции по търсене и спасяване или отправят молба за международна закрила на граничен контролно-пропускателен пункт, без да отговарят на условията за влизане. Необходимо е правна регламентация, която да допълва Регламент (ЕС) 2016/399 (Кодекс на Шенгенските граници) по отношение на тези ситуации. От съществено значение е да се гарантира, че в тези ситуации гражданите на трети държави ще бъдат подложени на скрининг, за да се улесни правилното установяване на самоличността им и да се даде възможност за ефикасното им насочване към подходящите процедури, които в зависимост от обстоятелствата, може да бъдат процедурата за предоставяне на международна закрила или процедури, съобразени с Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Скринингът на тези граждани на трети държави следва да допълни безпрепятствено проверките,

които се извършват на външната граница, или да компенсира факта, че такива проверки не са били извършени при преминаването на външната граница.

Цел 2.

Всички граждани на трети държави, които са подложени на скрининг, следва да преминат проверки с цел установяване или проверка на тяхната самоличност и с цел проверка дали може да представляват заплаха за вътрешната сигурност или общественото здраве. В случай на лица, които отправят молба за международна закрила на граничните контролно-пропускателни пунктове, следва да се вземат предвид проверките на самоличността и проверките за сигурност, извършвани в контекста на граничните проверки, за да се избегне дублиране на проверките.

Цел 3.

Когато прилага правилата за скрининг, държавата следва да гарантира, че се зачита човешкото достойнство, и не следва да допускат дискриминация срещу лицата, основана на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, език, религия или вяра, политически или други убеждения, принадлежност към национално малцинство, увреждане, възраст.

Цел 4.

За да се гарантира спазването на правото на Съюза и на международното право, включително на Хартата за основните права, по време на скрининга всяка държава членка следва да предвиди механизъм за наблюдение и да въведе подходящи гаранции за неговата независимост.

-За тази цел държавите членки следва да могат да използват вече съществуващи национални механизми за наблюдение на основните права (чл. 10, пар. 2 от Регламента за скрининг). Механизмът за наблюдениеследва да обхваща по-специално спазването на основните права във връзка със скрининга, спазването на приложимите правила на Съюза и национални правила във връзка със задържането, както и спазването на принципа на забрана за връщане.

-В националното ни законодателство, такъв предантивен механизъм е уреден в глава четвърта „а“ от Закона за омбудсмана, който изпълнява правомощията на национален превантивен механизъм по смисъла на чл. 3 от *Факултативен протокол към конвенцията на организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание от 18 декември 2002 г. (Приет с Резолюция 57/199 на 57-ата сесия на Общото събрание на Организацията на обединените нации на 18 декември 2002 г. Ратифициран със закон, приет от 41-ото Народно събрание на 14 април 2011 г. - ДВ, бр. 34 от 2011 г. В сила за Република България от 1 юли 2011 г.)*.

-На основание чл. 28а, ал. 1 от ЗО, правомощията на омбудсмана като Национален превантивен механизъм се отнасят за местата, където се намират лица, лишени от свобода, или където са задържани или настанени лица вследствие на акт или със съгласието на държавен орган, които места те не могат да напуснат по собствена воля, с цел защитата на такива лица от изтезание и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

3. Заинтересовани страни:

1. Омбудсман на Република България;

2. Министерство на правосъдието;

3. Министерство на вътрешните работи;

4. Главна дирекция „Гранична полиция“ - МВР;

5. Дирекция „Миграция“ - МВР;

6. Държавна агенция за бежанците - МС;

7. Национално бюро за правна помощ;

8. Гражданите на трети държави, подложени на скрининг;

9. Върховен комисариат на ООН за бежанците;

10. Български хелзинкски комитет.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

1. Липса на национална правна регламентация на независим национален механизъм за наблюдение на спазването по време на скрининга на правото на ЕС и международното право, включително на Хартата на основните права на Европейския съюз.

2. Липса на законова и институционална гаранция за съблюдаване на основните права по време на процедурата по скрининг.

3. Липса на наблюдение на спазването на правото на ЕС и международното право, включително Хартата за основните права на ЕС, по-специално по отношение на достъпа до процедурата за предоставяне на убежище, принципа на забрана за връщане, висшите интереси на детето и съответните правила относно задържането, включително съответните разпоредби относно задържането в националното право, по време на скрининга;

4. Липса на гаранции, че обосноваите твърдения за незачитане на основните права във всички съответни дейности, свързани със скрининга, се разглеждат ефективно и без ненужно забавяне, предприемат, когато е необходимо, разследвания на подобни твърдения и наблюдават хода на тези разследвания.

5. Създаване на предпоставки за негативна оценка относно прилагането на регламента за България на ЕК по реда на чл. 24 Регламент 1356/2024 за скрининг, където:

“…. До 12 юни 2031 г. и на всеки пет години след това Комисията прави оценка на настоящия регламент. Комисията представя основните констатации от оценката в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Държавите членки предават на Комисията цялата информация, която е необходима за изготвянето на този доклад, до 12 декември 2030 г. и на всеки пет години след това.“

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Спрямо заинтересованите страни не се очакват положителни икономически, социални и екологични въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

По отношение на социалното въздействие, в случай на бездействие, е възможно да се създадат предпоставки за нарушаване на основните права по време на процедурата по скрининг.

Не са идентифицирани икономически и екологични отрицателни въздействия.

В случай на бездействие в българското законодателство няма да бъдат предприети мерки по прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1356.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не са идентифицирани.

……..……

Административна тежест: Не се предвижда.

……..

Вариант 2 „Приемане на изменението на Закона за омбудсмана“:

Описание:

Вариантът съдържа приемането на промени в Закона за омбудсмана. За реализирането на варианта и осигуряване на прилагането на новата уредба ще бъде необходимо да се предприемат съответни организационни мерки, с цел осигуряване на финансово обезпечаване за персонал и обучения на служители на Омбудсмана, кото пряко ще изпълняват предвидените с изменението нови функции.

Предвиждат се следните конкретни нормативни промени:

Създава се глава четвърта „б“ с чл. 28е до 28и, която регламентира правомощията на омбудсмана като национален механизъм за наблюдение - Омбудсманът упражнява правомощията си на Национален механизъм за наблюдение за спазване на основните права в процедурите за скрининг на граждани на трети държави на външните граници и на територията на Република България и процедурата на границата за предоставяне на убежище, включително по време на извънредни ситуации и в ситуации на криза и непреодолима сила, с цел да гарантира, че са спазени основните права на човека, произтичащи от правото на Европейския съюз и международното право, включително Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално по отношение на достъпа до процедурата за предоставяне на убежище, принципа на забрана за връщане, висшия интерес на детето, правилата относно задържането по време на скрининга, достойно отношение, условия за настаняване, храна, облекло, временен подслон, здравни грижи и специални мерки по отношение на уязвимите лица.

За изпълнение на правомощията си по ал. 1 омбудсманът извършва периодични и внезапни проверки на място - въз основа на оценка на риска за основните права или на сигнали за нарушения. Предвидена е разпоредба относно осигуряване на финансови средства за обезпечаване на новите правомощия на омбудсмана.

Мониторингът на спазването на основните права в контекста на осъществяваните от държавата правомощия в близост до границите е ключов основен елемент и средство за защита на основните права. Ефективната и независима система за наблюдение на основните права е превантивна, тъй като намалява риска от нарушения на основните права. Тя също така подобрява защитата на основните права на гражданите, чрез засилване на тяхното съблюдаване, както и на вече съществуващите гаранции за защита и предоставяне на експертни съвети, когато е необходимо.

Мониторингът също така подпомага вътрешните разследвания на обвинения срещу публични органи, като предоставя обективни, основани на доказателства и безпристрастни анализи и докладване. Това подобрява прозрачността и отчетността и по този начин повишава доверието в публичните органи.

Ще бъдат осигурени следните предпоставки за защита на основните права по време на скрининг:

1.Въвеждане на национална правна регламентация на независим национален механизъм за наблюдение на спазването по време на скрининга на правото на Съюза и международното право, включително на Хартата на основните права на Европейския съюз.

2. Осигуряване на законова и институционална гаранция за съблюдаване на основните права по време на процедурата по скрининг.

3. Извършване на наблюдение на спазването на правото на Съюза и международното право, включително Хартата, по-специално по отношение на достъпа до процедурата за предоставяне на убежище, принципа на забрана за връщане, висшите интереси на детето и съответните правила относно задържането, включително съответните разпоредби относно задържането в националното право, по време на скрининга.

4. Въвеждане на гаранции, че обоснованите твърдения за незачитане на основните права във всички съответни дейности, свързани със скрининга, се разглеждат ефективно и без ненужно забавяне, предприемат, когато е необходимо, разследвания на подобни твърдения и наблюдават хода на тези разследвания.

5. Създаване на предпоставки за позитивна оценка за България на ЕК по реда на чл. 24 Регламент 1356/2024 относно прилагането на регламента.

6. Приемането на национални правила относно механизма за наблюдение на процедурата по скрининг способства да се реагира ефективно на нарастващото явление на смесени пристигания на лица, нуждаещи се от международна закрила, и на тези, които не се нуждаят от такава, както и са да се отчете, че отговорността, свързана с нередовното пристигане на мигранти и търсещи убежище лица в Съюза, не следва да се поема само от отделни държави членки, а от Съюза като цяло.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ефективна процедура по скрининг, гарантираща спазването на основните права е част от ефективен граничен контрол. Граничният контрол е от интерес не само за държавите членки, на чиито външни граници се извършва, но също и за всички държави членки, които са премахнали вътрешния граничен контрол. Граничният контрол следва да помогне за намаляване на незаконната миграция, в борбата с незаконното превеждане на хора през граница и трафика на хора и да предотврати всяка заплаха за вътрешната сигурност на Република България, за обществения ред, здравеопазване и международни отношения. В този смисъл мерките, които се прилагат на външните граници, са важни елементи от всеобхватния подход към миграцията, тъй като позволяват държавите членки да преодолеят трудностите, свързани с наличието на смесени пристигания от незаконни мигранти и лица, които се нуждаят от международна закрила.

За да се гарантира, че техните системи за убежище, приемане и миграция са добре подготвени и че всяка част от тези системи разполага с достатъчен капацитет, държавата следва да разполага с необходимите човешки, материални и финансови ресурси и инфраструктура, за да прилага ефективно политиките за управление на убежището и миграцията и да разпределя необходимия персонал за своите компетентни органи за прилагането на настоящия регламент. Държавата също така следва да осигури подходяща координация между съответните национални органи, както и с националните органи на другите държави членки.

По време на скрининга висшият интерес на детето следва винаги да е първостепенно съображение в съответствие с член 24, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-долу „Хартата“). Когато е необходимо, органите за закрила на детето следва да участват непосредствено в скрининга, за да се гарантира, че по време на скрининга се съблюдават висшите интереси на детето. Следва да бъде определен представител, който да представлява и подпомага непридружения ненавършил пълнолетие по време на скрининга или, когато не е назначен представител, лице, обучено да защитава висшия интерес и общото благосъстояние на ненавършилия пълнолетие. Когато е приложимо, този представител следва да бъде същият като

представителя, който следва да бъде определен в съответствие с правилата на Директива (ЕС) 2024/1346 относно непридружените ненавършили пълнолетие. Обученото лице следва да бъде лицето, определено да действа временно като представител съгласно посочената директива, когато е било определено такова лице. В процеса на прилагане на процедурата по скрининг, държавата следва да гарантира, че се зачита човешкото достойнство, и не следва да допуска дискриминация срещу лицата, основана на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или вяра, политически или други убеждения, принадлежност към национално малцинство, увреждане, възраст.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

От изменението на Закона за омбудсмана не се предвиждат отрицателни икономически, социални или екологични въздействия.

Специфични въздействия:

Не се предвиждат.

Административна тежест:

Необходимо е обособяване на ново звено в рамките на администрацията на омбудсмана, което следва да се обезпечи кадрово и финансово от гледна точка ангажирането на експерти с познания в областта на защита на правата на човека.

……..

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант „Без действие“	**Вариант 1**	**Вариант 2**	**Вариант n**
Ефективност	Цел 1: …	3		1	
	Цел 2: …	3		1	
	Цел 3: …				
	Цел 4	3		1	
Ефикасност	Цел 1: …	3		1	
	Цел 2: …	3		1	
	Цел 3: …				
	Цел 4	3		1	
Съгласуваност	Цел 1: …	3		1	
	Цел 2: …	3		1	

	Цел 3: …	3		1	
	Цел 4	3		1	

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Приемане на изменението на Закона за омбудсмана“

1.Въвеждане на национална правна регламентация на независим национален механизъм за наблюдение на спазването по време на скрининга на правото на Съюза и международното право, включително на Хартата на основните права на Европейския съюз.

2. Осигуряване на законова и институционална гаранция за съблюдаване на основните права по време на процедурата по скрининг.

3. Извършване на наблюдение на спазването на правото на Съюза и международното право, включително Хартата, по-специално по отношение на достъпа до процедурата за предоставяне на убежище, принципа на забрана за връщане, висшите интереси на детето и съответните правила относно задържането, включително съответните разпоредби относно задържането в националното право, по време на скрининга.

4. Въвеждане на гаранции, че обосноваите твърдения за незачитане на основните права във всички съответни дейности, свързани със скрининга, се разглеждат ефективно и без ненужно забавяне, предприемат, когато е необходимо, разследвания на подобни твърдения и наблюдават хода на тези разследвания.

5. Създаване на предпоставки за позитивна оценка за България на ЕК по реда на чл. 24 Регламент 1356/2024 относно прилагането на регламента.

6. Приемането на национални правила относно механизма за наблюдение на процедурата по скрининг способства да се реагира ефективно на нарастващото явление на смесени пристигания на лица, нуждаещи се от международна закрила, и на тези, които не се нуждаят от такава, както и са да се отчете, че отговорността, свързана с нередовното пристигане на мигранти и търсещи убежище лица в Съюза, не следва да се поема само от отделни държави членки, а от Съюза като цяло.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- (•) Ще се увеличи
- ( ) Ще се намали
- ( ) Няма ефект

Необходимо е обособяване на ново звено в рамките на администрацията на омбудсмана, което следва да се обезпечи кадрово и финансово от гледна точка ангажирането на експерти с познания в областта на защита на правата на човека.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

◉ Да

Предложената правна уредба надгражда обема на правомощията на омбудсмана по Глава четвърта 4 "а" от Закона за омбудсмана като национален превантивен механизъм.

○ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

……..……
……

◉ Не

Когато отговорът е „Да", посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не съществуват потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..……
……..
……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предстоящата обществена консултация следва да се проведе при спазване на изискванията на чл. 26, ал. 4 от ЗНА.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

◉ Да

○ Не

Чрез изменението на Закона за омбудсмана се приемат национални мерки по прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1356 на Европейския Парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за въвеждане на скрининг на граждани на трети държави на външните граници и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240 и (ЕС) 2019/817

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401356

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

1. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за омбудсмана.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401356
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401351
https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Анелия Иванчева – ВПД директор на дирекция „Европейски съюз и международно сътрудничество“ – МВР.

Дата: 02.02.2026 г.

X